

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 - **17072455**
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

20 Ekim 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mustafa Kemal
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN İBRAHİM AKIN'IN
TBMM 7/42147 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

7/42147
GK 130

SORULAR

Evrensel Gazetesi'nde yayımlanan ve gazeteci Ramis Sağlam tarafından kaleme alınan haberde, İzmir Körfezi'nde yürütülen dip tarama çalışmaları sonucunda çıkarılan çamurun Foça açıklarında bulunan Foça Özel Çevre Koruma Bölgesi yakınlarında denize döküldüğü ve bu nedenle bölgedeki balıkçıların ağlarına yoğun çamur takıldığı yönünde iddialara yer verilmiştir.

İzmir Körfezi tarama faaliyetlerinden çıkan dip malzemesini taşıyan ALKOR2 ve ALKOR3 gemileri, 1. Etap Körfez Tarama çalışmaları kapsamında faaliyet yürüten DGN Denizcilik firmasına ait olduğu, firma yetkililerinin çamuru sözleşmedeki yere bıraktıklarını savunduğu, sözleşmenin 2025 Mayıs ayında bitmesine karşın firmanın bugüne kadar hâlâ çalışmaya devam ettiği gündeme getirilmiştir. Uzmanların, sözleşmedeki yerlerin ikisinin de (Foça ve Karaburun) bu iş için uygun olmadığını ısrarla belirttikleri de haberde yer almıştır.

Söz konusu çamur dökümünün, İzmir Körfezi'ndeki temizlik ve dip tarama çalışmaları kapsamında yapılmakta olduğu belirtilmektedir. Döküm alanının Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından belirlenen ve uygunluk verilen bir alan olduğu ifade edilse de bölgedeki balıkçılar ve bazı yerel gözlemciler, çamurun belirlenen alanın dışına bırakıldığını ve av sahalarının zarar gördüğünü ifade etmişlerdir.

Öte yandan 1999 yılında Karaburun Yarımadası, Ildır Körfezi denizel ve adalarının, 1992 yılında da Foça'nın doğal ve tarihi zenginlikleri, biyolojik çeşitliliği, doğal kaynakları ve kültürel değerleri korumak amacıyla Özel Çevre Koruma Bölgesi olarak ilan edildiği bilinmektedir.

Tüm bunların yanı sıra Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın, dip temizliği sonucunda çıkan çamurun ÖÇK Bölgesi olan Foça'ya dökülmesine nasıl izin verdiği; Körfez ve Gediz'in kirliliğiyle mücadele ettiğini belirten İZSU'nun da ÖÇK Bölgesi olan Foça'ya, dip atıklarının atılmasına nasıl göz yumduğu konusunda herhangi bir açıklamanın yapılmadığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- İzmir Körfezi'nde yürütülen dip tarama çalışmaları kapsamında çıkarılan çamurun aynı zamanda ÖÇK bölgesi olan Foça açıklarında denize dökülmesine ilişkin izin veya uygunluk belgesi Bakanlığınız tarafından verilmiş midir?
- 2- Söz konusu döküm faaliyetinin gerçekleştirildiği E-3 döküm sahasının koordinatları, büyüklüğü ve belirlenme gerekçesi nedir?

- 3- Foça Özel Çevre Koruma Bölgesi yakınlarında çamur dökümüne izin verilmesinin çevresel etkileri konusunda hangi bilimsel raporlar hazırlanmıştır?
- 4- Foça Özel Çevre Koruma Bölgesi statüsü dikkate alındığında bu bölgede veya yakınında denize çamur dökülmesi mevzuata uygun mudur?
- 5- Sözleşmesi süresi 2025 Mayıs'ında sona eren firma bu faaliyetini halen sürdürmekte midir? Sürdürmekte ise bunun dayanağı nedir?
- 6- Bakanlığınız, benzer nitelikte olan İzmit Projesinin maliyetinin tamamını karşılarken, İzmir'deki projeyi neden iptal etmiştir?
- 7- Dip tarama çamurunun denize dökülmesinin deniz ekosistemi, balıkçılık faaliyetleri ve su kalitesi üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınız tarafından yapılmış çevresel etki değerlendirmesi var mıdır?
- 8- Çamurun belirlenen alan dışında döküldüğü yönündeki iddialara ilişkin Bakanlığınız tarafından herhangi bir denetim veya inceleme yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları nelerdir?
- 9- Dip Taraması ve Boşaltım Faaliyetleri Uygulama ve Yetki Devri Genelgesi doğrultusunda, denetim yetkisi olan Sahil Güvenlik hangi işlemleri uygulamıştır?
- 10- Bu faaliyet kapsamında Bakanlığınız tarafından herhangi bir idari yaptırım veya çevre cezası uygulanmış mıdır?

CEVAPLAR

Ülkemizde endüstriyel gelişmelere bağlı olarak limanlarımızda gerçekleşen denizcilik faaliyetlerinin oldukça artış göstermesi sonucu kıyılarımızda liman kapasitesi artışına ihtiyaç duyulmaktadır. Buna bağlı olarak, limanlarda zamanla oluşan sedimanların belirli aralıklarla taranarak alınması zorunlu bir limancılık işlemi olup, deniz taşımacılığının devamlılığı açısından önem arz etmektedir.

Bakanlığımızca; deniz ve kıyı sularında yapılan dip taramaları, nehir ağzı taramaları, kazı ve inşaat faaliyetlerinden çıkacak tarama malzemesinin çevre ve insan sağlığına zarar vermeden sürdürülebilir kullanım ilkeleri doğrultusunda yönetiminin sağlanmasına yönelik usul ve esasların belirlenmesi, denizde boşaltım ve karada bertaraf yöntemlerinin bilimsel verilere dayanarak ortaya çıkarılması amacıyla; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK), Ortadoğu Teknik Üniversitesi Deniz Bilimleri Enstitüsü ve İstanbul Üniversitesi Deniz Bilimleri Enstitüsünden akademisyenlerin katılımıyla “Deniz Dip Tarama Uygulamaları ve Tarama Malzemesinin Çevresel Yönetimi (DİPTAR)” projesi gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu proje ile;

- ✓ Dip tarama malzemesinin denize boşaltımı veya bertarafı için kriterler ve yöntemler tanımlanmış,

- ✓ Ekolojik değerlendirmeler ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmelerde aranan kriterler dikkate alınarak Karadeniz, Marmara, Ege Denizi ve Akdeniz’de boşaltım alanları belirlenmiş,
- ✓ Boşaltım alanlarının kirlilik yükü bakımından izlenecek parametreler ve izlenme usul ve esasları belirlenmiş,
- ✓ Bertaraf ve faydalı kullanım olanakları araştırılmış ve kılavuz oluşturulmuştur.

DİPTAR Projesi kapsamında yapılan bilimsel çalışmalar ve elde edilen veriler ışığında, ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerden (Barselona, Bükreş ve Londra Sözleşmeleri) gelen yükümlülüklerimiz dikkate alınarak Bakanlığımızca Avrupa Birliği (AB) normlarına uygun olacak şekilde “Dip Tarama Malzemesinin evresel Yönetimi Yönetmeliği” hazırlanmıştır ve ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak yayımlanmıştır.

Yönetmeliğe bağlı olarak yayımlanan 2020/4 sayılı “Dip Taraması ve Boşaltım Faaliyetleri Uygulama ve Yetki Devri Genelgesi” kapsamında boşaltım alanları Bakanlığımızca belirlenmiş olup, dip tarama faaliyetleri sonucunda çıkan malzemenin boşaltım kriterlerini sağlaması durumunda bu alanlara boşaltımına izin verilmektedir.

Bakanlığımızca dip tarama malzemesinin çevresel yönetimine dair işlemler gerçekleştirilmekte olup, tarama izinleri, tarama yapılacak kurum kuruluşların yetkilendirilmesine dair işlemler Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından icra edilmektedir.